

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Prijedlog

**ZAKON
O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJA**

Sarajevo, januar 2009. godine

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2009. godine i na sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2009. godine, usvojila je

Z A K O N

O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJIA

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim zakonom propisuju se uvjeti za prijevoz opasnih materija u pojedinim vidovima transporta, dužnosti lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, uvjeti za ambalažu i vozila, uvjeti imenovanja savjetnika za sigurnost, te njegova prava i dužnosti, nadležnost i uvjeti za provođenje osposobljavanja lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, nadležnost organa, te nadzor nad provođenjem ovog zakona.

Član 2.

(Primjena međunarodnih propisa)

- (1) Na prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu primjenjuje se Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih materija (*European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road – ADR*), Ženeva, septembar 1957. godine, uključujući i aneks A i B, te izmjene i dopune.
- (2) Na prijevoz opasnih materija u željezničkom prometu primjenjuje se Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu (*Convention concerning the International Carriage by Rail – COTIF*), uključujući i Prilog C – Pravilnik o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih materija (*Regulation concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail – RID*), te izmjene i dopune.
- (3) Na prijevoz opasnih materija unutarnjim plovnim putevima primjenjuje se Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih materija unutarnjim plovnim putevima (*European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways – ADN*), Ženeva, maj 2000.godine, uključujući odgovarajuće anekse, te izmjene i dopune.
- (4) Na prijevoz opasnih materija u pomorskom prometu primjenjuju se:
 - a) Međunarodna konvencija za zaštitu života na moru (*The International Convention for the Safety of Life at Sea – SOLAS, 1972*) sa pripadajućim izmjenama i dopunama i prema potrebi:

- 1) Međunarodni pomorski kodeks za opasne materije (*The International Maritime Dangerous Goods Code – IMDG Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama (svi brodovi bez obzira na vrstu i veličinu);
 - 2) Međunarodni kodeks za sigurnosne procedure za prijevoz opasnih materija u rasutom stanju (*The Code of Safe Practice for Solid Bulk Cargoes - BC Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama;
 - 3) Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenih gasova (*The International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk – IGC Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama;
 - 4) Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju (*The International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk – IBC Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama;
 - 5) Kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju (*The Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk – BCH Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama;
 - 6) Međunarodni kodeks za siguran prijevoz brodovima pakiranog osiromašenog nuklearnog goriva, plutonijuma i visokoradioaktivnih otpada (*The International Code for the Safe Carriage of Packaged Irradiated Nuclear Fuel, Plutonium and High-Level Radioactive Wastes on board Ships – INF Code*) s pripadajućim izmjenama i dopunama;
- b) Međunarodna konvencija o sprječavanju zagađenja koja uzrokuju brodovi (*The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973.*) izmijenjena Protokolom iz 1978. (*MARPOL 73/78*), s pripadajućim izmjenama i dopunama;
- (5) Na prijevoz opasnih materija zračnim putem primjenjuju se Aneks 18. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (*Convention on International Civil Aviation*) i Tehničke instrukcije Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo za siguran transport opasnih materija zrakom (*International Civil Aviation Organisation – ICAO Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air*) te izmjenama i dopunama;
- (6) Na prijevoz opasnih materija u poštanskom prometu primjenjuju se propisi Svjetskog poštanskog saveza (*Universal Postal Union*).

Član 3.

(Izuzeci od primjene)

- (1) Odredbe ovog zakona ne odnose se na prijevoz opasnih materija koje za svoje potrebe obavljaju vlastitim prevoznim sredstvima unutar države:
 - a) oružane snage Bosne i Hercegovine,
 - b) policijske snage u Bosni i Hercegovini i
 - c) međunarodni vojni savezi, međunarodne vojne organizacije ili oružane snage drugih država, koji su ugovorom vezani sa Bosnom i Hercegovinom.

- (2) Propise o načinu prijevoza opasnih materija koje za svoje potrebe obavljaju institucije iz stava (1) tačka a) i b) ovog člana, donose ministri nadležnih ministarstava.

Član 4.

(Značenje pojmova)

- (1) Definicije koje su sadržane u međunarodnim propisima iz člana 2. ovog zakona primjenjuju se za odgovarajuće vidove transporta.
- (2) Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona, uključujući definicije iz stava (1) ovog člana, imaju slijedeće značenje:
- a) **opasne materije** su supstance, mješavine, rastvori, uključujući i materijale i otpad ako ispunjavaju uvjete za svrstavanje u opasne materije;
 - b) **vozilo** je svako prijevozno sredstvo kojim se obavlja prijevoz opasnih materija;
 - c) **organizator prijevoza** je svako fizičko ili pravno lice koje organizira prijevoz opasnih materija ili obavlja kao organizator druge usluge koje se odnose na prijevoz opasnih materija,
 - d) **pošiljalac** je lice koje predaje opasne materije na prijevoz i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno ispravi o prijevozu navedeno kao pošiljalac. Ako se prijevoz obavlja bez ugovora o prijevozu, odnosno isprave o prijevozu pošiljalac je lice koje predaje opasne materije na prijevoz;
 - e) **prijevoznik** je pravno ili fizičko lice koje obavlja prijevoz opasnih materija i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno ispravi o prijevozu, navedeno kao prijevoznik. Ako se prijevoz obavlja bez ugovora o prijevozu, odnosno bez dokumenata o prijevozu, prijevoznik je lice koje prijevozi opasne materije;
 - f) **primalac** je lice koje preuzima opasne materije i koje je u ugovoru o prijevozu, odnosno ispravi o prijevozu navedeno kao primalac. Ako se prijevoz obavlja bez ugovora o prijevozu, odnosno bez isprave o prijevozu primalac je lice koje preuzima opasne materije;
 - g) **savjetnik za sigurnost** je lice koje ima međunarodno priznati certifikat o stručnoj osposobljenosti kao dokaz da je osposobljen da primijeni važeće međunarodne propise o prijevozu opasnih materija na odgovarajuće vidove transporta;
 - h) **nadzor** je svaka provjera, pregled ili drugi postupak koji iz sigurnosnih razloga provode nadležni organi.

Član 5.

(Uvjeti za prijevoz)

- (1) Pravna ili fizička lica koja predaju na prijevoz opasnu materiju ili je prevoze sopstvenim prijevoznim sredstvima, dužna su prije početka prijevoza ispuniti propisane uvjete za prijevoz opasne materije.
- (2) Opasna materija ne smije se predati ili primiti na prijevoz, ako nije obilježena, te ako prijevozno sredstvo ne ispunjava uvjete propisane pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

- (3) Ako u toku prijevoza prijevoznik ili lice koje upravlja prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija, utvrdi ili na drugi način sazna da prijevozi opasnu materiju čiji je prijevoz zabranjen, dužan je odmah obustaviti dalje prevoženje opasne materije i o tome obavijestiti najbliži organ unutrašnjih poslova i pošiljaoca.
- (4) Pošiljaoc opasne materije iz stava (3) ovog člana dužan je odmah po primljenom obavještenju o obustavljanju prijevoza preuzeti opasnu materiju i preduzeti odgovarajuće mjere da ne dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi, životne sredine i materijalnih dobara.

Član 6.

(Osiguranje prijevoza)

Pravna ili fizička lica pri prijevozu opasnih materija preduzimaju preventivne i sigurnosne mjere kojima se stvaraju uvjeti za siguran prijevoz, odnosno zaštitu života i zdravlja ljudi, životne sredine i materijalnih dobara.

Član 7.

(Osiguranje)

Prijevoznik opasne materije dužan je posjedovati i na zahtjev ovlaštenog lica, pokazati dokaz o osiguranju opasne materije kod osiguravajućeg društva za slučaj štete prema trećim licima ili prema životnom okolišu.

DIO DRUGI - ZAJEDNIČKE MJERE SIGURNOSTI ZA PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJIA

POGLAVLJE I SAVJETNIK ZA SIGURNOST I LICA KOJA UČESTVUJU U PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJIA

Član 8.

(Savjetnik za sigurnost)

- (1) Pravno ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Bosni i Hercegovini, čija djelatnost obuhvata prijevoz opasnih materija cestom, željeznicom ili u unutrašnjoj plovidbi, te s tim u vezi pakovanje, utovar, punjenje, prijevoz, pražnjenje i istovar, moraju imati najmanje jednog savjetnika za sigurnost.
- (2) Poslove savjetnika za sigurnost može obavljati lice zaposleno kod pravnog ili fizičkog lica iz stava (1) ovog člana, a koje može imati i druge obaveze, kao i lice koje nije zaposlenik kod pravnog ili fizičkog lica iz stava (1) ovog člana, a vezano je ugovorom za obavljanje ovih poslova.

- (3) Savjetnik za sigurnost dužan je imati međunarodno priznati certifikat o profesionalnoj osposobljenosti za obavljanje poslova savjetnika za sigurnost, izdat u zemlji ili inozemstvu.
- (4) Pravno ili fizičko lice iz stava (1) ovog člana dužno je dostaviti Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo komunikacija i prometa) i Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo sigurnosti) podatke o savjetniku za sigurnost, u roku od 15 dana od dana početka ili završetka angažovanja, odnosno o eventualnim izmjenama.
- (5) Pravno ili fizičko lice koje prevozi opasne materije, prema izuzecima određenim pripadajućim odredbama međunarodnih propisa iz člana 2. ovog zakona, nije dužno angažovati savjetnika za sigurnost.

Član 9.

(Lica koja učestvuju u prevozu ili rukuju opasnim materijama)

- (1) Opasne materije mogu da prevoze samo lica koja su za to stručno osposobljena i koja su navršila 21 godinu života.
- (2) Opasnim materijama mogu da rukuju samo punoljetna lica, koja su za to stručno osposobljena, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, a što dokazuju certifikatom o stručnoj osposobljenosti izdatim od strane ovlaštene institucije u Bosni i Hercegovini.

Član 10.

(Uvjeti za obavljanje stručnih poslova)

- (1) Bliže odredbe o poslovima savjetnika za sigurnost, načinu i postupku stručnog osposobljavanja, provjere znanja i izdavanja certifikata o profesionalnoj osposobljenosti savjetnika za sigurnost, vođenju evidencije o savjetnicima za sigurnost, uvjetima i obavezama koje moraju ispunjavati savjetnici za sigurnost, stručnom osposobljavanju članova posade motornih vozila kojima se prevoze opasne materije i lica koja rukuju tim materijama, kao i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše stručno osposobljavanje, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, propisuje ministar sigurnosti u saradnji sa ministrom komunikacija i prometa (u daljem tekstu: ministar), uz prethodno pribavljeno mišljenje institucija nadležnih za provođenje Zakona.
- (2) Certifikat o osposobljenosti vozača koji prevozi opasne materije izdaje se na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i engleskom ili francuskom jeziku, ukoliko to nije drugačije određeno međudržavnim ugovorima.

POGLAVLJE II PAKOVANJE

Član 11.

(Dopuštena ambalaža)

Za opasne materije može se upotrebljavati samo ambalaža:

- a) koja prema kvaliteti i izradi odgovara količini i posebnostima opasnih materija koje se u njoj prevoze,
- b) u kojoj je dopušten prijevoz opasnih materija, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona o prijevozu opasnih materija (u daljem tekstu: Zakon),
- c) koja je provjerena i odobrena u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona,
- d) koja ima znakove upozorenja, natpise, oznake i listice za označavanje opasnosti, te druge podatke o opasnim materijama i ambalaži u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona.

Član 12.

(Odobrenje za ambalažu)

- (1) Proizvođač ambalaže za opasne materije dužan je pribaviti odobrenje za ambalažu koje izdaje akreditirani organ od strane Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine.
- (2) Proizvođač ambalaže dužan je ambalažu koju stavlja u promet označiti u skladu sa odobrenjem iz stava (1) ovog člana.
- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, posebne uvjete za ambalažu za prijevoz radioaktivnih materija i nuklearnih materijala, propisuje Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ambalaža za prijevoz opasnih materija koja je proizvedena po odobrenju nadležnog organa ugovorne strane iz člana 2. Zakona, prihvata se kao važeća.

Član 13.

(Označavanje praznih posuda i vozila)

Za prijevoz praznih neočišćenih posuda, boca ili druge ambalaže u kojima su se nalazile opasne materije, primjenjuju se pripadajuće odredbe međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona.

POGLAVLJE III UTOVAR I ISTOVAR

Član 14.

(Mjesta za obavljanje utovara i istovara)

- (1) Utovar ili istovar opasnih materija (utovar, utakanje, pretovar, pretakanje, istovar, istakanje, čuvanje i druge manipulacije u vezi sa utovarom ili istovarom) može se vršiti samo na posebno određenim mjestima na kojima se ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi, životna sredina ili materijalna dobra, odnosno sigurnost transporta.
- (2) Mjesto na kojem se vrše radnje iz stava (1) ovog člana mora biti snabdjeveno propisanim uređajima i opremom, na odgovarajući način osigurano i na vidljivom mjestu označeno oznakama opasnosti.

Član 15.

(Mjesta za obavljanje utovara i istovara na željezničkim stanicama, u lukama, pristaništima i aerodromima)

Na željezničkim stanicama, u lukama i pristaništima (pomorska i riječna), te na aerodromima na kojima se vrši utovar ili istovar opasnih materija, Ministarstvo sigurnosti će odrediti posebno mjesto na kome je dozvoljeno vršiti utovar i istovar tih materija, uz saglasnost mjesno nadležnog organa unutrašnjih poslova, organa za poslove zdravstva, poslove građenja i zaštite životne sredine.

Član 16.

(Zabrana pristupa)

Zabranjeno je neovlaštenim licima pristupanje mjestima na kojima se vrše radnje iz čl. 14. i 15. ovog zakona.

Član 17.

(Zabrane na mjestu za obavljanje utovara i istovara)

Na mjestu na kome se vrši utovar, istovar i pretovar eksplozivnih materija i opasnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti, zabranjeno je:

- a) držanje materija i uređaja koji mogu izazvati požar ili omogućiti njegovo širenje;
- b) držanje otvorenog plamena ili rad sa otvorenim plamenom (zavarivanje i sl.);
- c) pušenje i upotreba sredstava za paljenje (šibice, upaljači za cigarete i sl.);
- d) upotrebljavati uređaje ili sredstva koji imaju ložište;
- e) raditi sa alatom ili drugim uređajima koji varniče;
- f) postavljanje nadzemnih električnih vodova bez obzira na napon;
- g) pokretanje motora vozila, osim u slučajevima kako je propisano pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 18.

(Vrijeme utovara, istovara i pretovara)

- (1) Utovar, istovar i pretovar opasnih materija vrši se, po pravilu, danju.
- (2) Ako se utovar, istovar i pretovar opasnih materija vrši noću, osvjetljenje na mjestu utovara, istovara i pretovara mora biti električno, a električni uređaji izrađeni tako da ne mogu izazvati požar ili eksploziju.
- (3) Utovar, istovar i pretovar opasnih materija ne može se vršiti za vrijeme elementarnih nepogoda koje ugrožavaju sigurno obavljanje ovih radnji.

Član 19.

(Uređaji i oprema za utovar i istovar)

- (1) Uređaji i oprema za utovar, istovar i pretovar opasnih materija moraju biti ispravni, tako da je isključena svaka mogućnost curenja, odnosno isticanja ili prosipanja opasne materije.
- (2) Lice koje rukuje uređajima iz stava (1) ovog člana, prije utovara, istovara i pretovara mora biti u mogućnosti da dokaže njihovu ispravnost.
- (3) Mjesto na kojem se vrši utovar ili istovar eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova i drugih opasnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti, mora biti snabdjeveno aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara.

Član 20.

(Uređaji za utovar i istovar u zatvorenim prostorima)

- (1) Zatvoreni prostor u kome se vrši utovar ili istovar opasnih materija koje razvijaju gasove ili utovar i istovar radioaktivnih materija, mora biti snabdjeven najmanje jednim uređajem za mjerenje koncentracije gasova u zraku, odnosno radioaktivnosti u tom prostoru.
- (2) Uređaji za mjerenje koncentracije gasova, odnosno radioaktivnosti, moraju se redovno pregledati i baždariti od strane ovlaštenog pravnog ili fizičkog lica.
- (3) Vlasnik uređaja iz stava (2) ovog člana mora voditi odgovarajuću evidenciju o redovnim pregledima i baždarenjima.

Član 21.

(Uvjeti za obavljanje utovara i istovara)

- (1) Pravna ili fizička lica koja vrše utovar ili istovar opasnih materija, obavezna su kontrolirati ispravnost uređaja i električnih instalacija na mjestima na kojima se vrši utovar ili istovar opasnih materija, organizirati fizičko osiguranje tih mjesta i starati se o ispravnosti tehničkih uređaja, opreme i drugih sredstava za zaštitu od požara i eksplozija.
- (2) Utovar opasnih materija ne može započeti, ukoliko nisu ispunjeni svi uvjeti propisani Zakonom i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.
- (3) Nakon istovara opasnih materija, a prije utovara opasnih materija drugih karakteristika, prijevozno sredstvo mora biti očišćeno.

Član 22.

(Zaštitne mjere pri utovaru, istovaru ili pretovaru)

Pri utovaru, istovaru ili pretovaru opasnih materija, primjenjuju se odgovarajuće zaštitne mjere u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

POGLAVLJE IV PRIJEVOZ

Član 23.

(Uvjeti za prijevozna sredstva)

Prijevozna sredstva kojima se prevoze opasne materije moraju biti opremljena i obilježena u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona i pripadajućih odredbi međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 24.

(Ograničenja)

- (1) Prijevoz opasnih materija u međunarodnom prijevozu može se vršiti samo preko graničnih prelaza koji su tehnički opremljeni i na kojima je organiziran nadzor za tu vrstu opasnih materija.
- (2) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine iz opravdanih razloga, može privremeno zabraniti prijevoz pojedinih vrsta opasnih materija preko određenog područja, u određenom vremenskom periodu.
- (3) Izuzetno, u slučajevima neposredne opasnosti, i mjesno nadležni organi unutrašnjih poslova, privremeno mogu ograničiti prijevoz pojedinih vrsta opasnih materija preko područja na kojem su nadležni.

Član 25.

(Ograničenja za prtljag)

- (1) Opasne materije ne mogu se predati niti primiti na prijevoz kao prtljag, niti unositi kao ručni prtljag.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, u prtljagu se mogu prenositi aparati, uređaji, naprave i drugi slični predmeti koji sadrže minimalne količine opasne materije koje ne predstavljaju opasnost po okoliš, a služe za ličnu upotrebu.

Član 26.

(Obaveze prijevoznika u slučaju nestanka opasne materije)

U slučaju nestanka opasne materije pri prijevozu, prijevoznik je obavezan odmah po saznanju o njenom nestanku:

- a) obavijestiti mjesno nadležni organ unutrašnjih poslova radi provođenja dalje procedure i obavješćavanja nadležnih inspeksijskih organa, a po potrebi i javnosti.
- b) preduzeti potrebne mjere u cilju pronalaska opasne materije.

Član 27.

(Obaveze prijevoznika u slučaju ispadanja ili prosipanja opasnih materija)

- (1) Ukoliko su opasne materije ispale ili se prosule prilikom prijevoza, prijevoznik je dužan osigurati, prikupiti ili odstraniti, odnosno smjestiti opasnu materiju na za to određena mjesta ili ih na drugi način učiniti bezopasnim, te postupiti u skladu sa procedurom iz člana 26. tačka a) ovog zakona.
- (2) Ako prijevoznik nije u mogućnosti ispale ili prosute opasne materije zbog kojih postoji opasnost od kontaminacije životne sredine, prikupiti, odstraniti, smjestiti na određeno mjesto ili ih na drugi način neutralizirati, lice koje vrši prijevoz je dužno na vidljiv način označiti takvo mjesto, o tome odmah obavijestiti najbliži organ unutrašnjih poslova i do dolaska službenika unutrašnjih poslova licima i životinjama spriječiti pristup tom mjestu.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana, organ unutrašnjih poslova će pozvati preduzeće koje raspolaže tehničkim sredstvima za izvršenje takvog zadatka da to uradi na račun prijevoznika.
- (4) Mjesto za prikupljanje opasnih materija iz stava (1) ovog člana određuje Ministarstvo sigurnosti BiH, u saradnji sa pravnim licem iz stava (3) ovog člana i nadležnim institucijama u Bosni i Hercegovini.
- (5) Ministarstvo komunikacija i prometa utvrđuje spisak preduzeća koja su osposobljena za poslove iz stava (3) ovog člana, sa adresama i telefonskim brojevima, koji se objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.
- (6) Preduzeće iz stava (3) ovog člana koje je primilo poziv za intervenciju u obavezi je odmah se odazvati i izvršiti sanaciju terena na kome je došlo do prosipanja opasne materije.

Član 28.

(Dokumenti o prijevozu opasne materije)

- (1) Pri prijevozu opasnih materija, prijevoznik je dužan posjedovati dokumente o prijevozu opasnih materija, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona, koji moraju biti pisani na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Dokumenti iz stava (1) ovog člana, za opasnu materiju koja se upućuje u inozemstvu, moraju biti pisani i na engleskom ili francuskom jeziku.

Član 29.

(Obavezni dokumenti u vozilu)

Posada vozila kojim se prijevozi opasna materija, dužna je posjedovati i na zahtjev ovlaštenog lica pokazati dokumente iz člana 28. ovog zakona.

DIO TREĆI - POSEBNE MJERE SIGURNOSTI ZA PRIJEVOZ ODREĐENIH VRSTA OPASNIH MATERIJIA

POGLAVLJE I EKSPLOZIVNE MATERIJJE

Član 30.

(Odobrenje za prijevoz eksplozivnih materija - klasa 1)

- (1) Za prijevoz opasnih materija klase 1 potrebno je odobrenje.
- (2) Odobrenje za prijevoz opasnih materija klase 1 preko granica Bosne i Hercegovine (uvoz, izvoz i tranzit) izdaje Ministarstvo sigurnosti.
- (3) Odobrenje za prijevoz opasnih materija klase 1 u unutrašnjem prijevozu u Bosni i Hercegovini, izdaje mjesno nadležna Policijska uprava ili stanica, odnosno Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa područja primaoca pošiljke.
- (4) Nadležni organ iz stava (3) ovog člana, odmah po izdavanju odobrenja, o istom obavještava pisanim putem ostale nadležne organe unutrašnjih poslova na pravcu kretanja i Ministarstvo sigurnosti.
- (5) Odobrenje za prijevoz opasnih materija klase 1 nije potrebno, ako se prijevoz vrši za potrebe oružanih snaga ili policijskih snaga u Bosni i Hercegovini uz vojno ili policijsko osiguranje.
- (6) Bliže odredbe o prijevozu neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojnih sredstava i eksplozivnih materija za njihovo uništavanje, propisat će Ministarstvo sigurnosti u suradnji sa nadležnom institucijom za predmetnu oblast.

Član 31.

(Posebne mjere)

- (1) Nadležni organ iz st. (2) i (3) člana 30. ovog zakona, može po potrebi da naredi preduzimanje i posebnih mjera sigurnosti pri prijevozu opasnih materija klase 1 (pravac kretanja, pratnja pošiljaoca ili prijevoznika, pratnja policijske patrole i dr.)
- (2) Ako organ iz stava (1) ovog člana naloži preduzimanje posebnih mjera sigurnosti pri prijevozu određene opasne materije klase 1, dužan je da o potrebi preduzimanja posebnih mjera sigurnosti odmah po izdavanju odobrenja obavijesti pisanim putem ostale nadležne organe na pravcu kretanja i Graničnu policiju Bosne i Hercegovine.
- (3) Troškove posebnih mjera sigurnosti iz stava (1) ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Član 32.

(Prijevoz većih količina opasnih materija klase 1)

Ako je ugovoren uvoz ili izvoz veće količine opasne materije klase 1 koja ne može da se preveze preko granice Bosne i Hercegovine jednim prijevoznim sredstvom niti istovremeno

sa više prijevoznih sredstava, odobrenje za prijevoz može se izdati za cijelu količinu opasne materije klase 1. U tom slučaju prijevoz opasne materije klase 1 vrši se sukcesivno, preko istog graničnog prelaza i u roku koji ne može biti duži od tri mjeseca.

Član 33.

(Zahtjev za izdavanje odobrenja)

- (1) Odobrenje za prijevoz eksplozivnih materija izdaje se na zahtjev organizatora prijevoza, pošiljaoca ili primaoca.
- (2) Obrazac zahtjeva i potrebnu dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev, uputstvom propisuje Ministarstvo sigurnosti.

POGLAVLJE II RADIOAKTIVNE MATERIJE

Član 34.

(Prijevoz radioaktivnih materija - klasa 7)

Prijevoz opasnih materija klase 7, u Bosni i Hercegovini, vrši se u skladu sa Zakonom, Zakonom o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

DIO ČETVRTI - POSEBNE MJERE SIGURNOSTI ZA PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJU U POJEDINIM GRANAMA PROMETA

POGLAVLJE I PRIJEVOZ U CESTOVNOM PROMETU

Član 35.

(Vozila za prijevoz opasnih materija)

Vozila koja učestvuju u cestovnom prijevozu opasnih materija moraju biti proizvedena i opremljena u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 36.

(Certifikat o vozilu)

- (1) Vozila iz člana 35. Zakona podliježu provjeri ispunjavanja tehničkih i sigurnosnih uvjeta propisanih pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.
- (2) Ispitivanje vozila iz stava (1) ovog člana obavlja stručna institucija koju na osnovu propisanih uslova ovlasti Ministarstvo komunikacija i prometa.
- (3) Popis ovlaštenih institucija objavit će se u „Službenom glasniku BiH“.

- (4) Za vozilo koje ispunjava propisane uvjete iz stava (1) ovog člana, izdaje se certifikat sa rokom važnosti do jedne godine.
- (5) Certifikat će biti napisan na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i na engleskom ili francuskom jeziku.
- (6) Vozila kojima se do dana objavljivanja ovog zakona obavljao prijevoz opasnih materija, a koja u potpunosti ne zadovoljavaju pripadajuće odredbe međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, mogu se u unutrašnjem prijevozu koristiti najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (7) Uvjete za sticanje ovlaštenja iz stava (2) ovog člana, te obrazac, uvjete i postupak izdavanja certifikata iz stava (4) ovog člana, propisuje Ministarstvo komunikacija i prometa, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 37.

(Kontrolna ispitivanja)

- (1) Kontrolni pregled vozila, te ispitivanje i testiranje posuda vrši se u skladu sa preporukama i rokovima navedenim u pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.
- (2) Bliže odredbe o kontrolnim ispitivanjima iz stava (1) ovog člana i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica za obavljanje ovih ispitivanja propisuje Ministarstvo komunikacija i prometa u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 38.

(Lica u vozilu)

- (1) U motornom vozilu kojim se prevoze opasne materije ne mogu se nalaziti druga lica osim posade vozila.
- (2) Posadu vozila pored vozača, mogu činiti suvozač, kao i pratilac, ukoliko je to određeno pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 39.

(Dodatne materije u vozilu i ograničenja)

- (1) U vozilu kojim se prevoze opasne materije, osim pogonskog goriva i goriva za rad uređaja za dodatno grijanje kabine, ne mogu se držati materije koje mogu izazvati požar.
- (2) Na vozilu natovarenom opasnim materijama (eksplozivne i zapaljive materije) ili cisternama koje su prevozile te materije, a nisu očišćene, ne mogu se vršiti popravke koje mogu, usljed varničenja ili udara, izazvati požar ili eksploziju, ili oštetiti ambalažu.
- (3) U vozilu i u blizini vozila kojim se prevoze opasne materije sklone samozapaljenju ili zapaljenju, eksploziji i drugim opasnim reakcijama pušenje nije dozvoljeno.

Član 40.

(Obaveze u slučaju nezgode)

O nezgodi ili vanrednom događaju koji se dogodi prilikom prijevoza opasnih materija, a čije posljedice lica koja upravljaju motornim vozilom ne mogu sama otkloniti, ili zbog kojih se ne može nastaviti vožnja, vozač ili suvozač dužni su odmah obavijestiti najbliži organ unutrašnjih poslova.

Član 41.

(Prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu)

- (1) Motorno vozilo kojim se prevoze opasne materije može se kretati samo cestovnim pravcima i u vremenskom periodu određenom za kretanje takvih vozila.
- (2) Motorna vozila kojima se prevoze opasne materije mogu se zaustavljati i parkirati samo na mjestima koja su za tu vrstu vozila određena i obilježena.
- (3) Vozač koji je zbog kvara na vozilu, prometne nezgode, utovara ili istovara, ili iz drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo sa opasnom materijom zaustavi na kolovozu ili na parkiralištu u naselju, dužan je preduzeti sve mjere kako zaustavljeno vozilo ne bi dovelo u opasnost druga vozila, a naročito učesnike u prometu upozoriti na opasnost:
 - a) danju i noću – postavljanjem iza zaustavljenog vozila dva znaka kojima se označava motorno vozilo zaustavljeno na kolovozu;
 - b) noću i u vrijeme smanjene vidljivosti zbog atmosferskih ili drugih neprilika – postavljanjem odgovarajuće svjetiljke;
 - c) upućivanjem suvozača ili pratioca pošiljke da na udaljenosti od 100 do 150 m iza zaustavljenog vozila, danju – zastavicom za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije, a noću i u uvjetima slabe vidljivosti – svjetiljkom, upozorava vozače koji nailaze onom stranom kolovoza na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo da blagovremeno zaustave vozila ili smanje brzinu i da se pripreme za sigurno zaobilazanje zaustavljenog vozila.
- (4) Znakovi i svjetiljke iz stava (3) ovog člana postavljaju se na udaljenosti od najmanje 50 m od vozila i to tako da budu vidljivi sa udaljenosti od najmanje 150 m za vozače motornih vozila koja nailaze istom stranom kolovoza na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo.
- (5) Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine za oblast prometa, u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Zakona, određuje cestovne pravce iz stava (1) ovog člana, kao i režim i vrijeme kretanja za odgovarajuću klasu opasnih materija.
- (6) Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine za oblast prostornog uređenja i zaštite životne sredine, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, određuje mjesta za zaustavljanje i parkiranje iz stava (2) ovog člana sa pripadajućom opremom i signalizacijom za odgovarajuću klasu opasnih materija.

POGLAVLJE II PRIJEVOZ U ŽELJEZNIČKOM PROMETU

Član 42.

(Uvjeti za prijevoz)

- (1) Organizator prijevoza, pošiljalac ili primalac može predati opasne materije na prijevoz u željezničkom prometu ako su ispunjeni uvjeti propisani pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.
- (2) Ministarstvo sigurnosti i Regulatorni odbor za željeznice Bosne i Hercegovine, odgovorni su i nadležni za uređivanje prijevoza opasnih materija u željezničkom prometu.

Član 43.

(Obaveze)

- (1) Željeznička transportna preduzeća dužna su osigurati čuvanje opasnih materija koje prevoze i to od momenta prijema do momenta isporuke.
- (2) Željezničkim vozilima natovarenim opasnim materijama može se manevrirati samo ako su prethodno preduzete odgovarajuće mjere sigurnosti.
- (3) Željeznička transportna preduzeća uređuju jedinstvene mjere sigurnosti pri manevriranju željezničkim vozilima iz stava (2) ovog člana.

Član 44.

(Formiranje vozova)

Željeznička vozila natovarena opasnim materijama uvrštavaju se u vozove pod uvjetima i na način koji su utvrđeni jedinstvenim pravilima koja propisuje Regulatorni odbor željeznica Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

POGLAVLJE III PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJAMA PLOVNIM PUTEVIMA

Član 45.

(Prijevoz opasnih materija plovnim putevima)

Prijevoz opasnih materija pomorskim brodovima i plovilima na unutrašnjim plovnim putevima, vrši se u skladu sa mjerama sigurnosti za prijevoz opasnih materija propisanih Zakonom i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 46.

(Zimovanje plovila natovarenih opasnim materijama)

Brodovi natovareni opasnim materijama mogu zimovati u zimovnicima samo ako se pri tom mogu sprovesti sve mjere sigurnosti propisane za uskladištenje i čuvanje opasnih materija.

Član 47.

(Prijevoz opasnih materija pomorskim plovnim putevima)

Pomorskim plovnim putevima opasne materije mogu se prevoziti teretnim brodovima ili tankerima koji su za to namijenjeni, ukoliko su ispunjeni svi uvjeti pripadajućih odredbi međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 48.

(Ograničenja)

Za vrijeme utovara, istovara, čišćenja ili provjetravanja broda, tankera ili potiskivača koji prevoze opasne materije, van prostorija za boravak posade, u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, nije dozvoljena upotreba sredstava koja mogu izazvati varničenje, požar ili eksploziju.

POGLAVLJE IV PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJAZRAČNIM PROMETOM

Član 49.

(Nadležnosti u zračnom prometu)

- (1) Prijevoz opasnih materija u zračnom prometu vrši se u skladu sa odredbama Zakona, Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.
- (2) Ministarstvo sigurnosti i Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, odgovorni su i nadležni za uređivanje prijevoza opasnih materija u zračnom prometu.
- (3) O svakom kršenju propisa o prijevozu opasnih materija Ministarstvo sigurnosti izvještava državu registracije zračnog prijevoznika.

POGLAVLJE V PRIJEVOZ OPASNIH MATERIJAU POŠTANSKOM PROMETU

Član 50.

(Prijevoz opasnih materija u poštanskom prometu)

Prijevoz opasnih materija u poštanskom saobraćaju vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona, Zakona o poštama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 33/05) i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

POGLAVLJE VI BLIŽE ODREDBE O PRIJEVOZU OPASNIH MATERIJIA

Član 51.

(Bliže odredbe)

Bliže odredbe o načinu i uvjetima prijevoza opasnih materija po pojedinim vidovima prijevoza, usklađene sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, propisuje ministar sigurnosti, uz prethodno pribavljeno mišljenje institucija nadležnih za provođenje ovog zakona.

DIO PETI - NADZOR

Član 52.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

Nadzor nad provođenjem Zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu Zakona (u daljem tekstu: Nadzor) provodi Ministarstvo komunikacija i prometa, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo civilnih poslova, Državna agencija za radijacionu i nuklearnu sigurnost, organi unutrašnjih poslova entiteta i Policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Regulatorni odbor za željeznice Bosne i Hercegovine, Direkcija za civilno zrakoplovstvo, Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine.

Član 53.

(Organiziranje i kontrola provođenja potrebnih mjera)

Pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost prijevoza opasnih materija, kao i lica koja obavljaju radnje u vezi s tim prijevozom, dužna su organizirati i trajno obavljati kontrolu provođenja mjera sigurnosti, ispunjavanja uvjeta propisanih za prijevoz opasnih materija i obavljanja radnji u vezi s tim prijevozom, u skladu sa odredbama Zakona i međunarodnih propisa iz člana 2. ovog zakona.

Član 54.

(Inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija klase 1 organizira, uređuje i provodi Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim organima unutrašnjih poslova.
- (2) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija klase 6.1 i 6.2 organizira, uređuje i putem nadležnih inspekcija provodi Ministarstvo civilnih poslova.
- (3) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija klase 7 organizira, uređuje i provodi Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost.

- (4) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija, po pojedinim vidovima prijevoza, organizira, uređuje i provodi Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim organima.

Član 55.

(Inspekcijski nadzor u cestovnom prometu)

- (1) Nadzor nad prijevozom opasnih materija u cestovnom prometu provodi lice koje provedbenim aktima ovlaste institucije iz člana 54. ovog zakona. Ako su za Inspekcijski nadzor potrebna posebna znanja, u provedbu nadzora mogu se uključiti i druge nadležne inspekcijske službe, te prema potrebi i specijalizirane organizacije ili pojedinci ako to nije protivno interesu postupka.
- (2) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana, provodi se metodom slučajnog odabira i pokriva najširi mogući dio cestovne mreže.
- (3) Sva lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, od pošiljaoca do primaoca, dužna su postupiti po zahtjevu ovlaštenog lica iz stava (1) ovog člana.
- (4) Na zahtjev ovlaštenog lica iz stava (1) ovog člana vozač je dužan omogućiti pregled opasnih materija, uzimanje potrebne količine uzorka opasnih materija za analizu, pregled vozila i pratećih dokumenata.
- (5) Ovlašteno lice iz stava (1) ovog člana dužno je po obavljenom pregledu sačiniti zapisnik, a njegovu kopiju uručiti vozaču.
- (6) Ovlašteno lice iz stava (1) ovog člana može po potrebi privremeno zabraniti daljnji nastavak prijevoza, odrediti mjere za otklanjanje nepravilnosti, te primijeniti druge propisane mjere. Nedostaci se, po nalogu ovlaštenog lica, otklanjanju na licu mjesta, ako se time ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina.
- (7) U slučaju eventualnog kršenja odredbe o privremenoj zabrani prijevoza odnosno izrečenih mjera, ovlašteno lice iz stava (1) ovog člana ima pravo spriječiti nastavak prijevoza na način da vozilo isključi iz prometa te ga na račun prijevoznika zadrži na primjerenom, osiguranom mjestu.
- (8) Način provođenja inspekcijskog nadzora u cestovnom prijevozu, ovlaštenja lica iz stava (1) ovog člana, obaveze lica koja učestvuju u prijevozu, obrazac i sadržaj zapisnika, postupak i mjere koje se nalažu u slučaju uočenih nedostataka, propisuje Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim institucijama iz stava (1) ovog člana.

Član 56.

(Državna komisija za nadzor prijevoza opasnih materija)

- (1) U cilju efikasnog strateškog upravljanja prijevozom opasnih materija i međuresorne koordinacije prijevoza opasnih materija, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine osniva Državnu komisiju za nadzor prijevoza opasnih materija, koju čine odgovarajući stručnjaci institucija i organa koje imaju nadležnosti u oblasti prijevoza opasnih materija. Struktura i obim Komisije bit će određena na prijedlog Ministarstva sigurnosti.
- (2) Komisiju iz stava (1) ovog člana čine imenovani predstavnici Ministarstva komunikacija i prometa, Ministarstva sigurnosti, Ministarstva odbrane, Ministarstva civilnih poslova, entitetskih ministarstva unutrašnjih poslova i Policije Brčko Distrikta, Državne agencije

za radijacionu i nuklearnu sigurnost, Regulatornog odbora za željeznice Bosne i Hercegovine i Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine.

- (3) U stručna tijela Komisije, mogu se imenovati i drugi stručnjaci iz područja prijevoza opasnih materija.
- (4) Komisija iz stava (1) ovog člana djeluje u okviru Ministarstva sigurnosti.

Član 57.

(Evidencije)

- (1) Organi nadležni za izdavanje odobrenja za prijevoz opasnih materija vode evidenciju:
 - a) podnesenih zahtjeva;
 - b) izdatih odobrenja;
 - c) odbijenih zahtjeva;
 - d) provedenih nadzora i kontrola;
- (2) Evidencije se vode i u elektronskoj formi.
- (3) Oblik i sadržaj evidencija iz stava (1) ovog člana propisuje Ministar sigurnosti.
- (4) Centralni registar evidencija iz stava (1) ovog člana je u Ministarstvu sigurnosti.
- (5) Na prikupljanje, obradu, čuvanje, posredovanje i upotrebu podataka iz evidencija iz ovog člana primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH”, broj 32/01).

Član 58.

(Evidencija vozača u cestovnom prijevozu)

- (1) Zbog sigurnosti prijevoza opasnih materija, udovoljavanja zahtjevima međunarodnih ugovora i provođenje Zakonom određenih obaveza, Ministarstvo komunikacija i prometa vodi evidenciju izdatih uvjerenja o osposobljenosti vozača vozila za prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu i evidenciju pravnih i fizičkih lica koje su imenovale savjetnika za sigurnost.
- (2) Evidencija uvjerenja vozača vozila za prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu sadrži:
 - a) broj uvjerenja,
 - b) datum izdavanja uvjerenja,
 - c) ime i prezime, te datum rođenja vozača kojem je uvjerenje izdato,
 - d) važenja osnovnog osposobljavanja, te vrstu i datume važenja eventualnih specijalističkih osposobljavanja,
 - e) datum važenja nakon produžetka osnovnog osposobljavanja, te vrstu i datume važenja nakon produžetka eventualnih specijalističkih osposobljavanja.
- (3) Evidencija pravnih i fizičkih lica koje su imenovale savjetnika za sigurnost sadrži:
 - a) naziv fizičko - pravnog lica,

- b) sjedište/prebivalište pravnog, odnosno fizičkog lica,
- c) ime i prezime savjetnika,
- d) datum dostave podatka o angažiranju savjetnika.

Član 59.

(Način prikupljanja podataka)

- (1) Podatke o provođenju osposobljavanja i provođenju stručne provjere znanja vozača vozila za prijevoz opasnih materija u cestovnom prijevozu ovlaštene ustanove koje provode osposobljavanja i stručnu provjeru znanja vozača, dužne su dostaviti Ministarstvu komunikacija i prometa, najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka stručne provjere znanja vozača.
- (2) Podaci o pravnim i fizičkim licima, koja su imenovala savjetnika za sigurnost, prikupljaju se na osnovu obavijesti koje se dostavljaju na osnovu člana 8. ovog zakona.

DIO ŠESTI - KAZNE NE ODREDBE

Član 60.

- (1) Novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno ili fizičko lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti:
 - a) ako ne osigura opasnu materiju za slučaj štete prouzročene trećem licu zbog smrti, povrede tijela ili zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari ili zagađenja životne sredine tokom prijevoza (član 7.);
 - b) ako ambalaža u kojoj prevozi opasnu materiju ne odgovara propisanim uvjetima (član 11.);
 - c) ako opasnu materiju utovara ili istovara na mjestima koja nisu posebno određena za tu namjenu (član 14. stav (1));
 - d) ako na željezničkoj stanici, u luci i pristaništu ili na aerodromu vrši utovar ili istovar opasnih materija van mjesta koje je odredio nadležni organ (član 15.);
 - e) ako mjesto na kome se vrši utovar ili istovar opasne materije klase 1, gasova ili zapaljivih opasnih materija ne snabdije aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara (član 19. stav (3));
 - f) ako u zatvorenom prostoru u kome se vrši utovar ili istovar opasnih materija koje razvijaju gasove ili opasnih materija klase 7 ne postavi aparat za mjerenje koncentracije gasova u zraku, odnosno aparat za mjerenje radioaktivnosti u tom prostoru, ili redovno ne vrši pregled i baždarenje tih aparata, te o tome ne vodi evidenciju (član 20.);
 - g) ako prevozi opasne materije prijevoznim sredstvima koja nisu tehnički ispravna ili izrađena, opremljena i obilježena u skladu sa propisanim standardima (član 23.);
 - h) ako opasnu materiju preda ili primi na prijevoz kao prtljag, osim aparata, naprava i drugih sličnih predmeta koji sadrže minimalne količine opasnih materija koje ne

predstavljaju opasnost po okoliš, a služe za ličnu upotrebu (upaljači za cigarete, šibice, lakovi za kosu i sl.) (član 25.);

- i) ako prevozi opasnu materiju klase 1 bez odobrenja nadležnog organa (član 30. stav (1));
 - j) ako ne preduzme posebne mjere sigurnosti prilikom prijevoza određene opasne materije klase 1 koje je propisao nadležni organ (član 31. stav (1));
 - k) ako opasne materije prevozi motornim vozilom koje ne ispunjava tehničke uvjete za prijevoz određene opasne materije (član 36. stav (1));
 - l) ako opasnu materiju predaje na prijevoz u željezničkom prometu suprotno odredbama ovog zakona (član 42. stav (1));
 - m) ako od momenta prijema do momenta isporuke ne osigura čuvanje opasne materije koju prevozi (član 43. stav (1));
 - n) ako opasnu materiju prevozi teretnim brodovima suprotno odredbama ovog zakona (član 47.);
 - o) ako opasnu materiju prevozi avionom suprotno odredbama ovog zakona (član 49. stav (1));
 - p) ako opasnu materiju stavi u poštanski promet suprotno odredbama ovog zakona (član 50.);
 - r) ako ne organizira ili ne vrši kontrolu nad provođenjem mjera i ispunjavanjem uvjeta za prijevoz opasnih materija i vršenje radnji u vezi s tim prijevozom (član 53.);
 - s) ako ne postupi po naloženim mjerama ovlaštenog lica iz člana 55. ovog zakona (član 55. stav (3)).
- (2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 61.

- (1) Novčanom kaznom od 1.500 do 6.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno ili fizičko lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti:
- a) ako naredi ili dozvoli da opasnom materijom rukuje lice koje nije punoljetno ili lice koje nije stručno osposobljeno za rukovanje tim materijama (član 9. stav (2));
 - b) ako prevozi opasnu materiju u ambalaži koja nije u skladu sa odredbama ovog zakona (član 11.);
 - c) ako mjesto na kojem se utovara ili istovara opasna materija nije snabdjeveno propisanim uređajima ili opremom ili ako na vidljivom mestu nije označeno odgovarajućom oznakom opasnosti (član 14. stav (2));
 - d) ako na mjestu na kome se utovara ili istovara opasna materija ne kontrolira ispravnost uređaja ili električnih instalacija, ne organizira fizičko osiguranje tih mjesta ili se ne brine o ispravnosti tehničke opreme i drugih sredstava za gašenje požara na tim mjestima (član 21. stav (1).);
 - e) ako u slučaju ispadanja ili prosipanja opasne materije ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona (član 27. st. (1) i (2));

- f) ako ne preda prijevozniku dokumente o prijevozu opasne materije u skladu sa odredbama ovog zakona (član 28.);
 - g) ako u motornom vozilu kojim se prevozi opasna materija nema posade propisane odredbama ovog zakona (član 38. stav (2));
 - h) ako opasnu materiju prevozi cestama koje nisu odobrene za prijevoz opasnih materija (član 41. stav (1));
 - i) ako brod natovaren opasnom materijom drži u zimovniku, a da nisu provedene propisane mjere sigurnosti za uskladištenje i čuvanje opasnih materija (član 46.);
- (2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM odgovorno lice u preduzeću ili u drugom pravnom licu.

Član 62.

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno ili fizičko lice koje je registrirano za obavljanje djelatnosti:
- a) ako motorno vozilo kojim prevozi opasnu materiju ili prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije nema propisane znakove ili uređaje (član 5. stav (2) i član 13.);
 - b) ako prijevoz praznih neočišćenih posuda, boca ili druge ambalaže u kojima su se nalazile opasne materije, obavlja suprotno odredbama ovog zakona (član 13.);
 - c) ako opasne materije utovara ili istovara noću bez električnog osvjetljenja ili ako električni uređaji na mestu utovara ili istovara nisu izrađeni tako da ne mogu izazvati požar ili eksploziju (član 18. stav (2));
 - d) ako prevozi opasne materije prijevoznim sredstvom koje nije opremljeno i obilježeno u skladu sa odredbama ovog zakona (član 23.);
 - e) ako u slučaju nestanka opasne materije pri prijevozu ne preduzme potrebne mjere u skladu sa odredbama ovog zakona (član 26.);
 - f) ako se u vozilu kojim prevozi opasnu materiju, osim posade zateknu i druga lica (član 38. stav (1));
 - g) ako u vozilu kojim prevozi opasnu materiju drži materiju koja može izazvati požar (član 39. stav (1));
 - h) ako manevrira željezničkim vozilima natovarenim opasnom materijom, a prethodno ne preduzme propisane mjere sigurnosti (član 43. stav (2));
 - i) ako u voz uvrsti željezničko vozilo natovarenu opasnom materijom suprotno odredbama ovog zakona (član 44.);
- (2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM odgovorno lice u pravnom licu.

Član 63.

Novčanom kaznom od 500 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice:

- a) ako opasnu materiju preda na prijevoz ili je prevozi sopstvenim prijevoznim sredstvom, a nije pripremio opasnu materiju u skladu sa uvjetima za njen prijevoz (član 5. stav (2));
- b) ako utovara ili istovara opasnu materiju na mjestima koja nisu posebno određena za tu namjenu (član 14. stav (1));
- c) ako neovlašteno pristupi mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije (član 16.);
- d) ako na mjestu na kome se vrši utovar ili istovar eksplozivnih materija i opasnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti, postupa suprotno odredbama ovog zakona (član 17.);
- e) ako za vrijeme utovara ili istovara opasnih materija ne preduzme zaštitne mjere propisane Zakonom (član 22.);
- f) ako u prtljagu prenosi opasnu materiju ili je preda na prijevoz kao prtljag suprotno odredbama ovog zakona (član 25.);
- g) ako u slučaju nestanka opasne materije prilikom prijevoza ne preduzme mjere za pronalaženje i o njenom nestanku ne obavijesti najbliži organ unutrašnjih poslova, (član 26.);
- h) ako u slučaju ispadanja ili prosipanja opasne materije ne preduzme mjere propisane odredbama ovog zakona (član 27. stav (1) i član 34.);
- i) ako upravlja prijevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija bez zakonom propisanih dokumenata (član 29.);
- j) ako se prilikom prijevoza opasne materije u vozilu zatekne lice koje nije član posade (član 38. stav (1));
- k) ako se u vozilu kojim prevozi opasne materije nalaze materije koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona (član 39.);
- l) ako član posade motornog vozila u slučaju nezgode ili vanrednog događaja ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona (član 40.);
- m) ako vozač motornog vozila pri prijevozu opasnih materija ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona (član 41. st. (1), (2), (3) i (4));
- n) ako za vrijeme utovara ili istovara opasne materija sa broda ili tankera, ili za vrijeme čišćenja i provjetravanja brodova, odnosno tankera vrši radnju ili upotrebljava sredstvo koje može da izazove varničenje, požar ili eksploziju (član 48.);
- o) ako ne postupi po naloženim mjerama ovlaštenog lica iz člana 55. ovog zakona (član 55. stav (3)).

DIO SEDMI - PROVEDBENI PROPISI

Član 64.

(1) Ministar komunikacija i prometa donosi provedbene propise:

- a) o uvjetima za sticanje ovlaštenja za ispitivanje tehničkih i sigurnosnih uvjeta za cestovna vozila za prijevoz opasnih materija (član 36.);
- b) o kontrolnim ispitivanjima vozila, ispitivanju i testiranju posuda i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica za obavljanje ovih ispitivanja (član 37.);
- c) Odluku o određivanju cestovnih pravaca i mjesta za zaustavljanje i parkiranje (član 41. st. (5) i (6));

(2) Ministar sigurnosti donosi provedbene propise:

- a) o poslovima savjetnika za sigurnost, načinu i postupku stručnog osposobljavanja, provjere znanja i izdavanja certifikata o profesionalnoj osposobljenosti savjetnika za sigurnost, vođenju evidencije o savjetnicima za sigurnost, uvjetima i obavezama koje moraju ispunjavati savjetnici za sigurnost, stručnom osposobljavanju članova posade motornih vozila kojima se prevoze opasne materije i lica koja rukuju tim materijama, kao i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše stručno osposobljavanje, u saradnji sa ministrom komunikacija i prometa (član 10. stav (1));
- b) o prijevozu neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojnih sredstava i eksplozivnih materija za njihovo uništavanje, u saradnji sa nadležnom institucijom za predmetnu oblast (član 30. stav (6));
- c) o obliku i sadržaju obrasca zahtjeva za prijevoz eksplozivnih materija i potrebnoj dokumentaciji koja se prilaže uz zahtjev (član 33. stav (2));
- d) o načinu i uvjetima prijevoza opasnih materija po pojedinim vidovima prijevoza, u suradnji sa nadležnim institucijama (član 51.);
- e) o načinu provođenja inspekcijskog nadzora po pojedinim vidovima prijevoza, i prijevoza opasnih materija klase 1, u saradnji sa nadležnim institucijama (član 54. st. (1) i (4));
- f) o načinu provođenja inspekcijskog nadzora u cestovnom prijevozu, ovlaštenjima lica za provođenje nadzora, obavezama lica koja učestvuju u prijevozu, obrascu i sadržaju zapisnika, postupcima u slučaju uočenih nedostataka, u saradnji sa nadležnim institucijama (član 55. stav (8));
- g) o obliku i sadržaju evidencija (član 57. stav (3));

(3) Ministar civilnih poslova donosi provedbeni propis:

- a) o načinu provođenja inspekcijskog nadzora prevoza opasnih materija klase 6 i 7, (član 54. st. (2) i (3));

DIO OSMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 65.

(Rokovi)

- (1) Provedbeni propisi iz člana 64. ovog zakona donijet će se u roku od osam mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine uskladit će svoje zakone iz ove oblasti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 66.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakona stupa na snagu 8 dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku BiH».

PSBiH broj____
_____ godine
Sarajevo

**Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH**

**Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH**

OBRAZLOŽENJE

I PRAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana I 4 i III 1. h) i i) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je utvrđeno postojanje pune slobode kretanja lica, robe, usluga i kapitala u Bosni i Hercegovini, te da je u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacija, kao i međuentitetski transport i člana IV/4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donosi Zakone radi provođenja odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili radi obavljanja nadležnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine prema ovom Ustavu.

Reguliranje prijevoza opasnih materija tretiraju također:

- Evropski sporazum o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih materija – ADR i anex A i B, Ženeva, septembar 1957.;
- Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu – COTIF i prilog C – Pravilnik o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih materija – RID;
- Evropski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih materija unutrašnjim plovitim putevima – ADN, maj 2000. godine, Ženeva;
- Međunarodna konvencija za zaštitu života na moru – SOLAS, 1972.;
- Međunarodni pomorski kodeks za opasne materije – IMDG Code;
- Međunarodni kodeks za sigurnosnu proceduru za prijevoz opasnih materija u rasutom stanju – BC Code;
- Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenih gasova – IGC Code;
- Međunarodni kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – IBC Code;
- Kodeks za gradnju i opremanje brodova za prijevoz opasnih hemikalija u rasutom stanju – BCH Code;
- Međunarodni kodeks za siguran prijevoz brodovima pakiranog osiromašenog nuklearnog goriva, plutonijuma i visokoradioaktivnih otpada – INF Code;
- Međunarodna konvencija o sprječavanju zagađenja koje uzrokuju brodovi 1973. izmjena Protokolom iz 1973 (MARPOL 73C/78);
- Anex 18. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i Tehničke institucije Međunarodne agencije za civilno zrakoplovstvo za siguran transport opasnih materija zrakom – ICAO;
- Propisi svjetskog poštanskog saveza – UPU;

II PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

I Osnovne odredbe

II Zajedničke mjere sigurnosti za prijevoz opasnih materija

II-1 Savjetnik za sigurnost i lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija

II-2 Pakovanje

II-3 Utovar i istovar

II-4 Prijevoz

III Posebne mjere sigurnosti za prijevoz određenih vrsta opasnih materija

III-1 Eksplozivne materije

III-2 Radioaktivne materije

IV Posebne mjere sigurnosti za prijevoz opasnih materija u pojedinim granama prometa

IV-1 Prijevoz u cestovnom prometu

IV- 2 Prijevoz u željezničkom prometu

IV- 3 Prijevoz opasnih materija plovnim putem

IV - 4 Prijevoz opasnih materija u zračnom prometu

IV - 5 Prijevoz opasnih materija u poštanskom prometu

IV - 6 Bliže odredbe o prijevozu opasnih materija

V Nadzor

VI Kaznene odredbe

VII Provedbeni propisi

VIII Prijelazne i završne odredbe

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

U daljem tekstu po članovima daje se obrazloženje za najvažnije odredbe ovog zakona i potreba njihove legalizacije ovim zakonom u odnosu na postojeću pravnu regulativu.

Član 1.

Pojašnjena je vrsta djelatnosti i obuhvat koji se regulira ovim zakonom.

Član 2.

Deklariše međunarodni reciprocitet u uređivanju odnosa u domenu međunarodnog prijevoza opasnih materija.

Član 3.

Predstavlja izuzeće od primjene ovog zakona, kao i grupe na koje se izuzeća odnose.

Član 4.

Daje definicije stručnih pojmova i izraza upotrijebljenih u Zakonu.

Čl. 5.6.i 7.

Predstavljaju uvjete koje prijevoznik opasnih materija mora ispuniti prije samog prijevoza, kao i osiguranje istog po pitanju zaštite imovine i ljudi, zaštite životne sredine kao i ispunjavanje uvjeta po pitanju osiguranja opasne materije kod osiguravajućeg društva.

Član 8.

Propisuje uvjet za pravna i fizička lica i definira lica koja predstavljaju ispunjenje pomenutog uvjeta, a koje prilikom procesa prijevoza opasnih materija (što uključuje pakovanje, utovar, punjenje, prijenos, pražnjenje i istovar) brinu o sigurnosti tereta.

Član 9.

Definira lica koja mogu da prevoze opasne materije kao i njihovu starosnu dob.

Stav (2) ovog člana propisuje da lica iz stava (1) ovog člana moraju biti stručno osposobljena u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona, te da pomenutu stručnu osposobljenost moraju dokazati certifikatom koji izdaju ovlaštene institucije BiH.

Član 10.

Definira lica i institucije koje propisuju uvjete koje moraju ispunjavati pravna lica koja vrše stručno osposobljavanje, način i postupak stručnog osposobljavanja, provjeru znanja i izdavanje certifikata, kao i druge odredbe uz poštovanje međunarodnih propisa.

Stav (2) ovog člana definira službeni jezik na kojem se izdaje certifikat o stručnoj osposobljenosti vozača za prijevoz opasnih materija.

Član 11. i 12.

Ovim članovima propisuje se ambalaža koja se mora koristiti prilikom pakovanja, kao i uvjeti i odobrenja koje moraju ispuniti proizvođači ambalaže za opasnu materiju uz odobrenje Instituta za akreditiranje BiH, uz poštovanje pripadajućih odredbi međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona.

Član 13.

Članom 13. ovog Zakona se propisuje da se prijevoz praznih neočišćenih posuda, boca ili druge ambalaže u kojima su se nalazile opasne materije vrši uz poštivanje pripadajućih odredbi međunarodnih ugovora iz čl. 2. Zakona.

Član 14. i 15.

Ovim članovima propisana su mjesta na kojima se može vršiti istovar i utovar opasnih materija, način obilježavanja, kao i ministarstvo nadležno za određivanje mjesta uz saglasnost mjesno nadležnog organa unutrašnjih poslova, organa za poslove zdravstva, poslove građenja i zaštite životne sredine.

Član 16. i 17.

Ovim članovima propisuju se zabrane pristupa neovlaštenim licima mjestu utovara/istovara opasnih materija, kao i taksativno nabrojane zabrane na mjestima na kojima se vrši utovar, istovar i pretovar eksplozivnih materija koje imaju svojstvo zapaljivosti licima koja se nalaze na tom mjestu.

Član 18.

Propisuje vrijeme vršenja utovara, istovara i pretovara opasnih materija, vrijeme kada se isti ne može vršiti, kao i uvjete koji se moraju ispuniti ukoliko se utovar, istovar i pretovar vrši noću.

Član 19.

Propisuje uvjete koji moraju biti ispunjeni kod uređaja i opreme koja vrši utovar, istovar i pretovar opasnih materija, dokaz o ispunjavanju istih, a koji se odnose na utovar, istovar i pretovar opasnih materija na otvorenom.

Član 20.

Propisuje uvjete koji moraju biti ispunjeni za utovar, istovar i pretovar opasnih materija u zatvorenom prostoru.

Član 21.

Propisuje uvjete koje moraju ispunjavati pravna i fizička lica da bi mogla vršiti utovar, istovar i pretovar opasnih materija na za to propisanom mjestu.

Član 22.

Propisuje uvođenje zaštitnih mjera prilikom utovara, istovara i pretovara opasnih materija uz poštovanje pripadajućih odredbi međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona

Član 23.

Propisuje uvjete koje treba da ispunjavaju prijevozna sredstva poštujući Zakon i pripadajuće odredbe međunarodnih ugovora kako bi mogli vršiti prijevoz opasnih materija.

Član 24.

Propisuje ograničenja prilikom međunarodnog prijevoza opasnih materija kada su u pitanju granični prelazi i navodi institucije koje mogu zabraniti prijevoz opasnih materija.

Član 25.

Propisuje ograničenja za prijevoz opasnih materija koje se ne mogu predati niti primati kao prtljag i izuzeće od pomenutog ograničenja.

Član 26.

Članom 26. propisuje se postupak ponašanja prijevoznika za slučaj nestanka opasnih materija.

Član 27.

Utvrđuju se dužnosti prijevoznika u slučaju ispadanja ili prosipanja opasnih materija, kao i institucija koje određuju mjesto prikupljanja opasnih materija u slučaju ispadanja i prosipanja.

Čl. 28. i 29.

Propisuju obavezu prijevoznika da posjeduju dokumente za prijevoz opasnih materija u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora na jednom od jezika u Bosni i Hercegovini kao i obavezu prijevoznika da na zahtjev ovlaštenog lica predoči naprijed navedene dokumente.

Član 30.

Propisuje posebne mjere sigurnosti za prijevoz određenih vrsta opasnih materija, odobrenja i institucije koje ih propisuju, uz izuzeće ukoliko se radi o prijevozu opasnih materija za potrebe oružanih i policijskih snaga BiH.

Član 31.

Definira organ koji odobrava posebne mjere za prijevoz opasnih materija klase 1 (eksplozivne materije), nabraja pojedine mjere, kao i dužnosti da nakon izdavanja odobrenja za posebne mjere obavijesti nadležne organe i Graničnu policiju Bosne i Hercegovine.

Član 32.

Regulira način prijevoza opasnih materija klase 1 (eksplozivne materije) preko granice BiH i rokove za obavljanje pomenutog prijevoza.

Član 33.

Članom 33. propisano je ko podnosi zahtjev za prijevoz eksplozivnih materija, ko propisuje obrazac zahtjeva i dokumentaciju koja se prilaže uz isti.

Član 34.

U članu 34. propisano je da se prijevoz opasnih materija (radioaktivnih) vrši u skladu sa Zakonom o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora.

Član 35.

Članom 35. propisano je da vozila za prijevoz opasnih materija moraju biti proizvedena i opremljena u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora

Član 36.

Propisuju se uvjeti koje moraju ispunjavati vozila za prijevoz opasnih materija, institucije koje daju potvrdu o ispunjavanju tih uvjeta, kao i uputstva za sticanje certifikata. Uvjete za izdavanje certifikata propisuje Ministarstvo komunikacija i prometa u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 37.

Članom 37. propisano je da se ispitivanje i testiranje posuda koje karakterišu određeni tip vozila, vrši u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona, a bliže odredbe o kontrolnim ispitivanjima kao i uvjetima koje moraju ispunjavati pravna lica za obavljanje ovih ispitivanja propisuje Ministarstvo komunikacija i prometa, a sve u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 38.

Propisuje koja lica se mogu nalaziti u vozilu za prijevoz opasnih materija i to u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 39.

Članom 39. ovog zakona propisuju se ograničenja i zabrane za vozila koja prevoze opasne materije, a koja se odnose na dodatne materije koje mogu izazvati požar, vršenje popravki koje mogu usljed varničenja izazvati požar ili eksploziju ili oštetiti ambalažu, kao i zabranu pušenja u vozilu ili neposrednoj blizini.

Član 40.

Članom 40. propisuju se obaveze za slučaj nezgode prilikom prijevoza opasnih materija, a kojim se nalaže posadi vozila da u naprijed navedenom slučaju nezgode odmah obavijesti najbliži organ unutrašnjih poslova.

Član 41.

Članom 41 propisuju se uvjeti, obaveze, pravila ponašanja za vozilo i posadu vozila koja vrši cestovni prijevoz opasnih materija, kao i organe koji svojim propisima omogućuju primjenu ovog člana.

Član 42.

Članom 42. propisuju se uvjeti koji se moraju ispuniti da bi se opasne materije mogle prevoziti putem željeznice, pozivajući se na uvjete propisane pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, kao i odgovornosti nadležnih organa u Bosni i Hercegovini za ovu vrstu prijevoza opasnih materija.

Član 43.

Članom 43. propisuju se obaveze prijevoznika za prijevoz opasnih materija željeznicom, a koje se odnose na čuvanje tereta od prijema do isporuke, manevriranje opasnim materijama i mjere sigurnosti pri manevriranju željezničkim vozilima.

Član 44.

Članom 44. uređuju se pitanja formiranja vozova u prijevozu opasnih materija u skladu sa propisima i pravilima Regulatornog odbora za željeznice i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Čl. 45., 46., 47., i 48.

Ovim članovima propisuje se prijevoz opasnih materija plovnim putem i to:

- Da se prijevoz vrši shodno mjerama sigurnosti za prijevoz opasnih materija u skladu sa Zakonom i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona

- Zimovanje opasnih materija u zimovnicama ako se pri tome mogu provesti mjere sigurnosti propisane za uskladištenje i čuvanje opasnih materija.
- Propisuju se i prijevozna sredstva za prijevoz opasnih materija koja moraju biti u skladu sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona
- Ograničenja vezana za sredstva koja bi mogla izazvati požar ili eksploziju poštujući pripadajuće odredbe međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 49.

Članom 49. propisano je da se prijevoz opasnih materija u zračnom prometu smije obavljati samo u skladu sa odredbama Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona, kao i da su Ministarstvo sigurnosti i DCA BiH odgovorni i nadležni za uređivanje prijevoza opasnih materija u zračnom prometu.

Član 50.

Članom 50. propisano je da se prijevoz opasnih materija u poštanskom prometu vrši u skladu sa odredbama Zakona o poštama Bosne i Hercegovine i pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 51.

Članom 51. propisano je da bliže odredbe o načinu i uvjetima prijevoza opasnih materija po pojedinim vidovima prijevoza, a koje su usklađene sa pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. Zakona, propisuje ministar sigurnosti Bosne i Hercegovine, uz prtedhodno pribavljeno mišljenje institucija nadležnih za provođenje Zakona.

Član 52.

Članom 52. propisano je da nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih propisa provodi Ministarstvo komunikacija i prometa, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo civilnih poslova, Državna agencija za radijacionu i nuklearnu sigurnost, organi unutrašnjih poslova entiteta i policija Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Regulatorni odbor za željeznice Bosne i Hercegovine, Direkcija za civilno zrakoplovstvo, Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine.

Član 53.

Članom 53. propisuje se da su pravna i fizička lica koja obavljaju prijevoz opasnih materija dužna trajno vršiti kontrolu prijevoza opasnih materija, odnosno provođenja mjera sigurnosti, ispunjavati uvjete propisane za prijevoz opasnih materija sukladno pripadajućim odredbama međunarodnih ugovora iz člana 2. ovog zakona.

Član 54.

Članom 54. propisuje se da inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata uređuje i provodi Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim organima unutrašnjih poslova, a koji se odnose na **klasu 1¹** opasnih materija.

Stavom (2) ovog člana propisuje se da inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija **klase 6.1 i 6.2²** organizira, uređuje i putem nadležnih inspekcija provodi Ministarstvo civilnih poslova.

Stavom (3) ovog člana se propisuje da inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija **klase 7³** organizuje, uređuje i putem nadležnih inspekcija provodi Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost.

Stavom (4) ovog člana propisuje se da inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata za prijevoz opasnih materija po pojedinim vidovima prijevoza organizira, uređuje i putem nadležnih inspekcija provodi Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim organima.

Član 55.

Članom 55. određuje se lice koje u cestovnom prometu opasnih materija vrši nadzor nad primjenom člana 54. Zakona i to metodom slučajnog uzorka, a u slučaju potrebe za posebnim znanjem u nadzor se uključuju i druge nadležne inspekcijske službe, te po potrebi specijalizirane organizacije ili pojedinci.

Stavom (2) ovog člana propisuje se obaveza lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija od pošiljaoca do primaoca da postupe po zahtjevu ovlaštenog lica.

Stavom (3) ovog člana propisuje se obaveza vozača po zahtjevu ovlaštenog lica.

Stavom (4) ovog člana propisuje se obaveza ovlaštenog lica nakon pregleda u smislu sačinjavanja zapisnika i određivanja mjera za otklanjanje nepravilnosti i drugih mjera.

Stavom (5) ovog člana se propisuje pravo ovlaštenog lica za postupanje u slučaju kršenja odredbi o privremenoj zabrani prijevoza.

Stavom (6) ovog člana propisuje se da način provođenja inspekcijskog nadzora u cestovnom prijevozu opasnih materija, ovlaštenje lica iz stava 4. ovog člana, obaveze lica koje učestvuju u prijevozu, obrazac i sadržaj zapisnika, postupak i naložene mjere u slučaju uočenih nedostataka, propisuje Ministarstvo sigurnosti u saradnji sa nadležnim institucijama iz st. 1 ovog člana.

Član 56.

Članom 56. određuje se Državna komisija za prijevoz opasnih materija koju osniva Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, a struktura i obim pomenute komisije određuje se na prijedlog Ministarstva sigurnosti.

¹ eksplozivna sredstva

² otrovne i infektivne materije

³ radioaktivne materije

Stavom (2) ovog člana određuju se predstavnici koji čine pomenutu komisiju, Ministarstva, drugi organi i agencije iz kojih predstavnici dolaze.

Stavom (3) ovog člana propisuje se da se u Komisiju iz stava 1. ovog člana mogu imenovati i drugi stručnjaci iz područja prijevoza opasnih materija.

Stavom (4) ovog člana propisuje se u okviru kojeg ministarstva djeluje pomenuta komisija iz stava 1. ovog člana (Ministarstvo sigurnosti).

Član 57.

Članom 57. ovog zakona propisuje se vođenje evidencije za izdavanje odobrenja za prijevoz opasnih materija od strane organa nadležnog za izdavanje odobrenja.

Stavom (2) ovog člana propisuje se način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Stavom (3) ovog člana određuje se da oblik i sadržaj evidencije iz stava 1. ovog člana propisuje Ministarstvo sigurnosti.

Stavom (4) ovog člana propisuje se centralni registar evidencija, a koji se nalazi u Ministarstvu sigurnosti.

Stavom (5) ovog člana propisuje se da se za prikupljanje, obradu, čuvanje, posredovanje i upotrebu podataka iz evidencije iz ovog člana primjenjuju odredbe Zakona kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Član 58.

Članom 58. ovog zakona propisuje se vođenje evidencije izdatih uvjerenja o osposobljenosti vozača za prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu od strane Ministarstva komunikacija i prometa s ciljem udovoljenja zahtjevima međunarodnih ugovora i provođenje Zakonom određenih obaveza, kao i evidencija pravnih i fizičkih lica koja su imenovala savjetnika za sigurnost.

Stavom (2) ovog člana taksativno se propisuje sadržaj evidencije uvjerenja vozača vozila za prijevoz opasnih materija u cestovnom prijevozu.

Stavom (3) ovog člana taksativno se propisuje sadržaj evidencije pravnih i fizičkih lica koje su imenovale savjetnika za sigurnost.

Član 59.

Članom 59. ovog zakona određuje se rok u kojem su ustanove koje provode osposobljavanje i stručnu provjeru znanja vozača dužne dostaviti podatke Ministarstvu komunikacija i prometa .

Stavom 2. ovog člana propisuje se da se podaci za pravna i fizička lica koja su imenovala savjetnika za sigurnost prikupljaju na osnovu obavijesti koje se dostavljaju shodno članu 8. Zakona.

Član 60.

Članom 60. ovog zakona propisane su novčane kazne za pravna ili fizička lica za prekršaje počinjene u provođenju ovog zakona.

Član 61.

Članom 61. ovog zakona propisane su novčane kazne za pravna ili fizička lica za prekršaje počinjene u provođenju ovog zakona.

Član 62.

Članom 62. ovog zakona propisane su novčane kazne za pravna ili fizička lica za prekršaje počinjene u provođenju ovog zakona.

Član 63.

Članom 63. ovog zakona propisane su novčane kazne za fizička lica.

Član 64.

Članom 64. ovog zakona određuje se ko donosi provedbene propise za pojedine članove ovog zakona.

Član 65.

Članom 65. utvrđene su prijelazne i završne odredbe, rokovi za donošenje provedbenih propisa nakon stupanja na snagu ovog zakona, kao i rokovi nadležnim organima za usklađivanje zakona entiteta i Brčko Distrikta BiH sa ovim zakonom.

Član 66.

Određuje se rok za stupanje na snagu ovog zakona.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona proizašli su iz potrebe da se oblast koja obuhvata prijevoz opasnih materija u pojedinim vidovima transporta, dužnosti lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, uvjeti za ambalažu i vozila, uvjeti za imenovanje savjetnika za sigurnost, te njegova prava i dužnosti, nadležnosti i uvjeti za provođenje osposobljavanja lica koja učestvuju u prijevozu opasnih materija, nadležnost organa, nadzor za provođenjem Zakona, propisivanje jedinstvenih kazni za cijelo područje Bosne i Hercegovine.

No i sama činjenica da je Bosna i Hercegovina potpisnik Sporazuma između Evropske zajednice i njihovih država članica, sa jedne strane i Bosne i Hercegovine, sa druge strane, to podrazumijeva i potrebu i obavezu harmoniziranja i usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa propisima Evropske unije.

Donošenje ovog zakona je obaveza proistekla iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, prema kojem je Bosne i Hercegovine dužna omogućiti slobodno kretanje putnika i roba na nediskriminirajućoj osnovi. Obaveza Bosne i Hercegovine je da usaglasí svoje propise o sigurnosti na cestama, naročito u pogledu

transporta opasnih materija sa propisima Zajednice, u roku od tri godine od stupanja na snagu SSP.

Trenutno ova oblast nije regulirana na državnom nivou, a u Republici Srpskoj regulirana je Zakonom o prijevozu opasnih materija (Sl. glasnik RS broj: 1/08 od 04.01.2008. godine).

Osnovni problem koji je uzrokovao potrebu donošenja ovog zakona jeste da se pitanje prijevoza opasnih materija, kao i uvjeti oko istog urede na jedinstven način u Bosni i Hercegovini, a imajući u vidu činjenicu da je pitanje prijevoza opasnih materija bilo propisano samo na nivou jednog BiH entiteta (Republika Srpska).

Prijevoz opasnih materija dio je cjelokupnog prijevoznog sistema države, a posebnost prijevoza opasnih materija je u multidisciplinarnosti, zbog čega je u ovom području potrebno na taj način i pristupiti.

Pri izradi „Zakona o prijevozu opasnih materija,“ glavni cilj je bio predložiti pravni okvir na način što će se kreirati i donijeti primjeren, funkcionalan, primjenjiv, provodiv i efikasan akt, koji će urediti i omogućiti održiv, siguran i pouzdan prijevoz opasnih materija.

U toku izrade Zakona, radna grupa imala je i podršku UNDP-a koji je angažirao stručnjake iz grupe WP 15, iz Ženeve, koja inovira sve propise iz oblasti transporta opasnih materija. Njihove sugestije na radni materijal su usvojene i za „Zakon o prijevozu opasnih materija,“ u predloženom obliku možemo reći da je u potpunosti usaglašen sa transportnim Acquis-em u ovoj oblasti. Potrebno je naglasiti da je Zakon u potpunosti naslonjen na međunarodne konvencije koje tretiraju ovu oblast i da i njihove buduće izmjene neće zahtijevati izmjene Zakona.

Naprijed navedena harmonizacija zakonodavstva kada je u pitanju prijevoz opasnih materija, predstavlja usklađivanje sa pripadajućim međunarodnim sporazumima i to ADR-om za cestovni prijevoz, RID-om za željeznički, ADN-om za unutrašnju plovību i konvencijom o civilnom zrakoplovstvu.

Nacrt prijedloga zakona o prijevozu opasnih materija, s Konačnim prijedlogom Zakona je propis čije donošenje i usvajanje predstavlja dalje usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa pravnom stečevinom Evropske unije u području prijevoza opasnih materija, te se odredbe usklađuju sa sljedećim direktivama:

- Direktiva Vijeća 94/55/ES od 21. novembra 1994. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na prijevoz opasnih materija u cestovnom prometu (posljednji put izmijenjena na osnovu Direktive Evropskog parlamenta i Vijeća 2000/61/EZ od 10. oktobra 2000. godine.
- Odluka Komisije 2003/635/EZ od 20. avgusta 2003. godine, kojom se u skladu sa Direktivom 94/55/EZ države članice ovlašćuju da usvoje određena odstupanja u vezi s cestovnim prijevozom opasnih materija.
- Direktiva Vijeća 96/35/EZ od 3. juna 1996. godine o imenovanju i stručnoj osposobljenosti sigurnosnih savjetnika za prijevoz opasnih materija u cestovnom i željezničkom prometu, te u unutrašnjim plovnim putevima.
- Direktiva 2000/18/EZ o minimalnim zahtjevima za promjenu znanja savjetnika za sigurnost prijevoza opasnih materija cestom, željeznicom i unutrašnjim plovnim putevima

- Direktiva Vijeća 95/50/EZ od 06. oktobra 1995. godine o jedinstvenim postupcima kontrole cestovnog prijevoza opasnih materija.
- Direktiva Vijeća 96/49/EZ od 23. juna 1996. godine o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na prijevoz opasnih materija željeznicom, izmijenjena Direktivom Vijeća 200/62/EZ od 10. oktobra 2000. godine, te Direktivom Komisije 2004/110/EZ od 09. decembra 2004. godine, koja je vezana uz tehnički napredak i šesto usklađivanje teksta prijedloga Direktive Vijeća 96/49/EZ.
- Direktiva 93/157 EEZ o usklađivanju propisa o plasiranju na tržište i kontroli eksploziva u civilnoj upotrebi.

Opasnim materijama smatraju se materije koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, izazvati zagađenje životne sredine i nanijeti materijalnu štetu, koja ima opasna svojstva za ljudsko zdravlje i životnu sredinu, koje su kao takve definirane zakonima i drugim propisima te međunarodnim ugovorima, koje na osnovu njihove prirode ili svojstva i stanja, a u vezi sa prijevozom mogu biti opasne za javnu sigurnost ili red ili koje imaju dokaza na toksične i nagrizajuće, nadražujuće, zapaljive, eksplozivne ili radioaktivne učinke, odnosno, opasnim materijama smatraju se i otpadi koji imaju svojstva opasnih materija.

Pri izradi Zakona o opasnim materijama posebna pažnja posvećena je slijedećim ciljevima:

- kontinuirano usklađivanje i provođenje postojećih propisa sa rješenjima, normama i preporukama predviđenim međunarodnim ugovorima,
- dalje usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa stečevinom Evropske unije u području prijevoza opasnih materija,
- sigurnost, zaštita, te obrazovanje lica koja učestvuju pri prijevozu opasnih materija, kao i zaštita životne sredine.

V FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za donošenje i provođenje ovog zakona nije potrebno u Budžetu Bosne i Hercegovine osigurati odgovarajuća finansijska sredstva.